

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Nadejda Toma și Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Eșan Djema în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Ciugureanu Alexei xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.12.2016 – 09.03.2017;

Instanța de apel: 02.05.2017 – 13.09.2017;

Instanța de recurs: 15.12.2017 – 07.02.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 09 martie 2017, Ciugureanu Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Ciugureanu Alexei fiind căsătorit cu Ciugureanu Elena din anul 1983, locuind împreună în gospodăria aflată în xxxxx, pe parcursul anilor 2011-2015, sistematic aplică violență în familie față de soția sa.

La 27 noiembrie 2014, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui scandal, a alungat-o pe soția sa, Ciugureanu Elena, de acasă, ultima fiind nevoită să înnopteze la fiica sa, Boleac Aliona, locuitoare a aceleiași localități.

Tot, Ciugureanu Alexei, la 29 noiembrie 2014, aproximativ la ora 21:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un scandal soției sale Ciugureanu Elena, iar ultima s-a încuiat în casă. Ciugureanu Alexei pentru a intra cu forța în casă, a lovit cu pumnul în geamul de la ușă, care s-a stricat și un ciob de sticlă a lovit-o pe soția sa, Ciugureanu Elena, în ochiul stâng, fiindu-i provocate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață.

Pe baza stării de fapt expuse, prima instanță a reținut că, în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal - acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale.

3. Avocatul Eșan Djema în numele inculpatului a declarat apel, solicitând casarea integrală a sentinței cu dispunerea rejudecării cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor formulate a invocat că, acuzarea nu a prezentat probe care ar demonstra că, Ciugureanu Alexei pe parcursul anilor 2011-2015 sistematic aplica violență în familie față de soția sa, Ciugureanu Elena, o maltrata; că la 29 noiembrie 2014 i-a aplicat soției sale lovituri cu pumnii și picioarele; că atât la 27 noiembrie 2014 cât și la 29 noiembrie 2014 a fost în stare de ebrietate alcoolică, probând cu raport de expertiză gradul alcoolemiei și că făcea abuz de băuturi alcoolice, și că anume Ciugureanu Alexei și nu Ciugureanu Iurie a stricat sticla de la ușă, fiindcă din declarațiile date în instanță de judecată de Ciugureanu Elena, ambii au avut tăieturi la mână, dar de către organul de urmărire penală nu a fost dispusă efectuarea unei expertize medico-legale sau să prezinte probe ce ar demonstra că Ciugureanu Alexei a săvârșit infracțiunea care îi este incriminată, anume prin abuzul de băuturi alcoolice, aplicarea violenței, maltratare.

A menționat apărarea, că din dosar nu rezultă circumstanțe care ar demonstra direct semnele intenției directe sau indirecte de aplicare a violenței.

În opinia apărării, datele medicale prezentate în raportul de expertiză medico-legală nr. 66D din 14 aprilie 2016 sunt insuficiente pentru a răspunde la întrebările din ordonanța datată cu 13 aprilie 2016.

Totodată, nu au fost ridicate actele întocmite la acordarea ajutorului medical în privința lui Ciugureanu Iurie, cu toate că în ordonanța din 22 iulie 2015 a fost menționat acest fapt.

Referitor la încălcările comise pe parcursul urmăririi penale a menționat, că ordonanța de prelungire a urmăririi penale(f.d. 12) este neesențială, iar conform procesului-verbal de audiere a învinuitului Ciugureanu Alexei, aceasta a fost înfăptuită fără participarea avocatului, contrar prevederilor art. 104 Cod de procedură penală.

În opinia apelantului, organul de urmărire penală nu a asigurat o bună desfășurare a urmăririi penale, încălcând principiile legalității, egalității, contradictorialității, iar prima instanță nu a întreprins toate măsurile pentru cercetarea cauzei sub toate aspectele, complet și obiectiv, dispunând condamnarea inculpatului în lipsa unor probe pertinente și directe, privind săvârșirea de către acesta a infracțiunii ce i se impută.

3.1. Inculpatul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia și luarea măsurilor pentru examinarea și investigarea acestui caz.

A indicat că, în ședința de judecată vina nu a recunoscut, iar în cadrul urmăririi penale cauza a fost investigată superficial, nu au fost cercetate probe, nu au fost efectuate confruntări.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2017, apelurile au fost respinse ca nefondate și menținută sentința.

4.1. Pentru pronunțarea soluției instanța de apel a reținut că, prima instanță examinând cauza penală în privința lui Ciugureanu Alexei, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor și corect a ajuns la concluzia privind confirmarea vinovăției lui Ciugureanu Alexei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, violența în familie, adică acțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale.

Potrivit instanței de apel, vina inculpatului Ciugureanu Alexei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, și-a găsit confirmare prin declarațiile părții vătămate Ciugureanu Elena, prin declarațiile martorilor: Ciugureanu Iurie, Boleac Aliona, Dobîndă Dumitru, Ciugureanu Natalia, cât și prin documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale: procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 21 martie 2015 (f.d. 35, vol.I); procesul-verbal privind circumstanțele faptului din 21 martie 2015 (f.d. 36, vol.I); rapoartele de recepționare a apelurilor telefonice din 27, 28, 29, 30 noiembrie 2014 (f.d. 37, 38, 39, 40 vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29 noiembrie 2014 cu tabelul fotografic (f.d. 48-54, vol.I); raportul de constatare medico-legală nr. 3D din 06 ianuarie 2015 (f.d. 58, vol.I); certificat de căsătorie (f.d. 60, vol.I); caracteristică eliberată în privința lui Ciugureanu Elena din 15 decembrie 2014 (f.d. 64, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 115 „D” din 25 iunie 2015, potrivit căruia la Ciugureanu Elena au fost depistate leziuni corporale grave, care a cauzat incapacitate de muncă mai mult de 35% (f.d. 80, vol.I); cazier contravențional în privința lui Ciugureanu Alexei (f.d. 93, vol.I); caracteristică în privința lui Ciugureanu Alexei din 15 decembrie 2014 (f.d. 94, vol.I); demers privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie din 21 aprilie 2015 (f.d. 109, vol.I); încheierea Judecătorei Sîngerei din 23 aprilie 2015, privind aplicarea măsurilor de protecție (f.d. 110-112, vol.I); ordonanța de protecție din 23 aprilie 2015 (f.d. 113, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 23 aprilie 2015, între partea vătămată Ciugureanu Elena și bănuitul Ciugureanu Alexei (f.d. 114, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 24 iunie 2015 între martorul Ciugureanu Iurie și bănuitul Ciugureanu Alexei (f.d. 115, vol.I); procesul-verbal de informare despre terminarea urmăririi penale din 15 noiembrie 2016 (f.d. 143-144, vol.I).

Instanța de apel a remarcat, că declarațiile inculpatului Ciugureanu Alexei corect au fost apreciate critic, deoarece din circumstanțele cauzei rezultă, că inculpatul a lovit cu pumnul în geamul de la ușă, care s-a stricat și cu un ciob de

sticlă a lovit-o pe soția sa Ciugureanu Elena în ochiul stâng, cauzându-i vătămări corporale grave ale integrității corporale, fapt confirmat de însăși partea vătămată prin declarațiile acesteia, precum și prin ansamblul de probe cercetate de instanță de judecată.

Cu referire la alegațiile apărării prin care a fost invocată insuficiența și impertinența probelor prezentate de către procuror, instanța de apel a menționat, că faptele incriminate inculpatului au fost confirmate prin declarațiile părții vătămate și a martorului Ciugureanu Iurie, feciorul acesteia, care a fost martor ocular al evenimentelor și care fiind audiat a declarat, că: *„a lovit cu pumnul în geamul de la ușă și un ciob din sticla stricată a intrat Elenei Ciugureanu în ochi. ...Ciugureanu Alexei a stricat geamul de la ușă, acesta vedea cu certitudine unde se află Ciugureanu Elena. ...Ciugureanu Alexei este sistematic violent cu mama sa Ciugureanu Elena, deoarece ultima s-a plâns pe acțiunile violente ale lui Ciugureanu Alexei de mai multe ori”*.

În concluzie, instanța de apel a menționat, că inculpatul Ciugureanu Alexei a acționat cu intenție directă, fiind conștient de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și posibilitatea survenirii urmărilor grave.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a reținut, că prima instanță ținând cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, i-a stabilit inculpatului Ciugureanu Alexei o pedeapsă legală, în limitele prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, precum și de personalitatea inculpatului.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către **avocatul Eșan Djema în numele inculpatului**, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului, apărarea invocă că în baza principiului contradictorialității procesului penal, acuzatorul de stat este cel care urma să aducă probe în susținerea învinuirii, și anume urma să prezinte probe care ar demonstra că Ciugureanu Alexei pe parcursul anilor 2011-2015 sistematic aplica violență în familie față de soția sa Ciugureanu Elena, o maltrata și că la 29 noiembrie 2014 i-a aplicat soției sale lovituri cu pumnii și picioarele (f.d. 145 rechizitoriu și f.d. 196, vol.I), că atât la 27 noiembrie 2014 cât și la 29 noiembrie 2014 a fost în stare de ebrietate alcoolică, probând cu raport de expertiză a gradului de alcoolemie și că făcea abuz de băuturi alcoolice, precum și că anume Ciugureanu Alexei și nu Ciugureanu Iurie a stricat sticla de la ușă, fiindcă din declarațiile date în instanța de judecată de Ciugureanu Elena, ambii au avut tăieturi la mână, dar de către organul de urmărire penală nu s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale și totodată să prezinte probe care ar demonstra că Ciugureanu Alexei a săvârșit infracțiunea care îi este incriminată, anume prin abuzul de băuturi alcoolice, aplicarea violenței, maltratarea.

Relatează avocatul, că nici în actul de învinuire, nici în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit că inculpatul Ciugureanu Alexei ar fi săvârșit violență în familie, nu au fost confirmate faptele expuse în rechizitoriu, deoarece martorul Ciugureanu Iurie și partea vătămată în ședința primei instanțe și-au modificat declarațiile.

Consideră recurentul, că acuzatorul de stat nu a prezentat suficiente probe, care ar demonstra faptul că Ciugureanu Alexei a avut intenție directă sau indirectă să cauzeze vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății părții vătămate.

De asemenea consideră, că în raportul de expertiză medico-legală nr. 66D din 14 aprilie 2016 datele medicale prezentate sunt insuficiente pentru a răspunde la întrebările din ordonanța din 13 aprilie 2016.

În același timp recurentul indică asupra faptului, că în cadrul urmăririi penale nu au fost ridicate actele întocmite la acordarea ajutorului medical lui Ciugureanu Iurie, cu toate că în ordonanța din 22 iulie 2015 (f.d. 33, vol.I) acest fapt a fost menționat.

De asemenea consideră, că pe parcursul urmăririi penale au fost comise încălcări, și anume sunt materiale anexate la dosar nesemnate (ordonanța de prelungire f.d. 12, vol.I), procesul-verbal de audiere a învinuitului Ciugureanu Alexei fără participarea avocatului, astfel încălcându-se prevederile 104 Cod de procedură penală. Prin ordonanța de restituire a cauzei penale pentru continuarea urmăririi penale din 22 iulie 2015 (f.d. 33, vol.I), s-a constatat că organul de urmărire penală urmează să efectueze unele acțiuni de urmărire penală, pentru stabilirea obiectivă a tuturor circumstanțelor, și anume:

- de audiat în calitate de martori pe vecinii familiei Ciugureanu;
- de ridicat actele medicale întocmite în acordarea ajutorului medical lui Ciugureanu Iurie și Ciugureanu Alexei;
- de numit expertiză medico-legală în privința lui Ciugureanu Iurie și Ciugureanu Alexei, pentru a stabili prezența sau lipsa leziunilor corporale provocate la 29 noiembrie 2014.

Recurentul consideră, că din motive necunoscute organul de urmărire penală nu a efectuat acțiunile de urmărire penală menționate. În procesul-verbal din 21 martie 2015 (f.d. 36, vol.I) se indică, că cele relatate în procesul-verbal și-au găsit confirmarea prin dovezile acumulate și anume și punctul 4 și 5, care, de fapt, lipsesc la cauza dată. În procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 48, vol.I) nu este indicat din care parte este stricat geamul de la prima ușă (ușa de la intrare), cu toate că din fotografie (f.d 51-52, vol.I) se vede că ușa de la intrare este deschisă în afară și geamul este stricat din cameră, dar nu din afară.

Mai menționează, că în procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 48, vol.I) este indicat că cearșaful din interiorul camerei de locuit atârână de partea cealaltă, adică în coridor și pe ambele părți sunt cioburi de sticlă și pete asemănătoare cu sângele.

Apărarea consideră că de către organul de urmărire penală fapta inculpatului Ciugureanu Alexei incorect și ilegal a fost încadrată în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și nu a asigurat o bună desfășurare a urmăririi penale, încălcând principiile legalității, egalității, contradictorialității

Totodată, instanțele de fond nu au întreprins toate măsurile pentru cercetarea cauzei sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiind dispusă condamnarea inculpatului în lipsa unor probe pertinente și directe, privind săvârșirea de către acesta a infracțiunii ce i se impută, fără a verifica versiunile existente și fără a elucida și aprecia divergențele constatate la examinarea cauzei.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea argumentelor invocate în recurs, apreciindu-le ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece acestea sunt bazate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei, însă din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că motivarea deciziei conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal, analizând recursul declarat de partea apărării constată că, aceasta solicită achitarea inculpatului Ciugureanu Alexei de sub învinuirea imputată, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fiind invocate de către avocat temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Astfel, Colegiul penal consideră că urmează să se expună asupra temeiului prescris de pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu și asupra temeiului prevăzut în pct. 12) al normei sus-citate, deoarece din materialele cauzei nu se constată reîncadrarea acțiunilor inculpatului în altă normă penală, decât cea imputată de acuzatorul de stat, dar nici avocatul în cererea de recurs nu solicită recalificarea acțiunilor inculpatului cu indicarea normei penale.

Instanța de recurs menționează că, potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține că, acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu

au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, inculpatul Ciugureanu Alexei a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal - acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale, soluție menținută de către instanța de apel, care a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut concluzia primei instanțe privind vinovăția inculpatului Ciugureanu Alexei în săvârșirea infracțiunii constatate, deoarece la judecarea apelurilor declarate de avocatul Eșan Djema în numele inculpatului și de inculpat, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4 din prezenta decizie.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul că, argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, iar asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Totodată, Colegiul penal atestă, că argumentele recursului se rezumă la o altă apreciere a probelor, care diferă de cea expusă în hotărârile judecătorești pronunțate în cauză, pe când la această etapă instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțe, acestea fiind atribuții exclusive ale instanțelor de fond.

În ce privește motivele invocate de recurent, precum că pe parcursul urmăririi penale au fost comise încălcări, instanța de recurs atestă că la prezentarea materialelor dosarului la finele urmăririi penale, inculpatul, fiind asistat de apărătorul său Dandara Ion (f.d. 143-144, vol.I), nu au utilizat dreptul de a contesta acțiunile ori actele organului de urmărire penală, astfel că prin prisma art. 251 Cod de procedură penală a pierdut dreptul de a invoca nulitatea actelor nominalizate la judecarea cauzei penale.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că nu se constată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Eșan Djema în numele inculpatului Ciugureanu Alexei se declară inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Eșan Djema în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui ***Ciugureanu Alexei xxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan